

scrisoare de început 01

Sfântul Nicolae Velimirovici:
Iată, Ziua Domnului!

editorial 03

Între Cuvântul lui Dumnezeu și duhul lumii,
de Virgiliu Gheorghe Vlăescu

stareți ai zilelor noastre 07

Starețul Teodosie Soroceanu,
un apostol al dragostei dintre frați

sfinții Apusului 11

„Hristos sau nimic,
Hristos sau moartea!”

scoala părinților 16

Ocolirea restricțiilor AI
(*jailbreaking*), risc pentru viață,
de Conf. univ. dr. Andrei Drăgulescu

poezie creștină 20

S-au întors...,
de Cătălina Ochea

știința de a iubi 22

Dragostea în vremuri digitale,
de Psiholog Dr. Irina Petrea-Sullivan

cauzele bolilor 26

Alimentația optimă în schizofrenie (IV)

biblioteca noastră 30

Războiul din familii

nevoia de identitate 32

Un popor ales pentru a fi mereu încercat,
pentru a fi neîncetat îmbunătățit, sfințit

cu noi este Dumnezeu 34

Lumea aceasta este insetată de dragoste

40 cuvântul duhovnicului

Cuviosul Dionisie de la Colciu:
„Secunda pe care o trăim, aceea-i a noastră”

47 oglindiri ale Cuvântului

Pașoptismul iacobin,
de Ninel Ganea

51 convertiri

Fenomenul trecerii explozive a americanilor la
Ortodoxie și provocările care apar

55 minuni

Sfânta Mărturisitoare Blandina:
Iisus m-a sprijinit și m-a întărit
în toate chinurile și necazurile

59 melos și ethos

Cuvânt inspirat, melos și ritm (IV),
de Diac. Sabin Preda

63 cuvânt de folos

Sfântul Cuvios Dionisie de la
Colciu despre muzica psaltică

64 interviu

Regizoarea Cristina Chirvasie:
Să avem curajul de a
lupta pentru Adevăr!

69 lecția de luciditate

A căzut cortina,
de Lavinia Bădeanu

74 cuvinte vii

Biruiitorul,
de Sergiu Ciocârlan

78 pro-vita

Numai luptând pentru viață ne
împotrăvim culturii morții

SFÂNTUL NICOLAE VELIMIROVICI

Iată, Ziua Domnului!

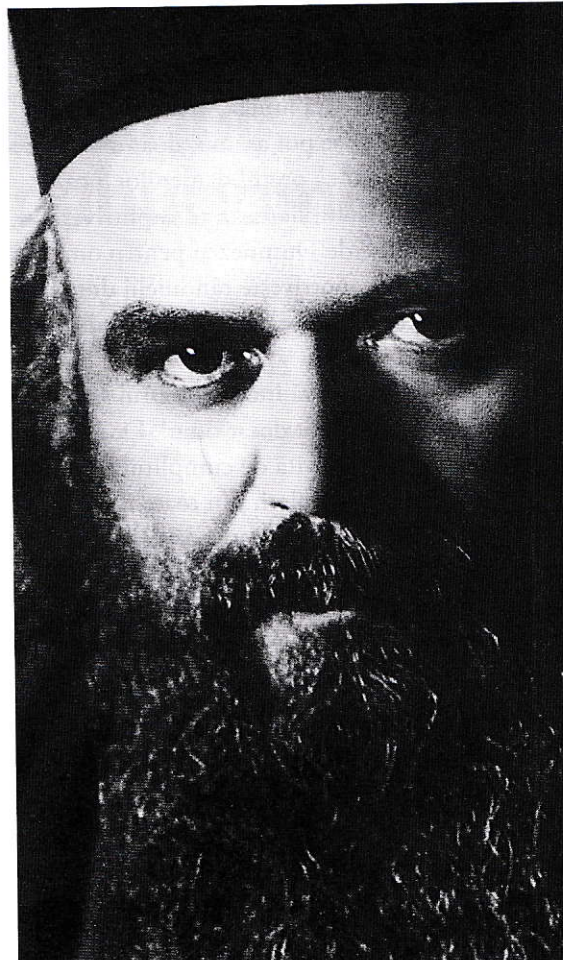
Mulți oameni nu simt existența văzduhului până ce nu începe să bată vântul. Alții nu se gândesc la lumină până ce nu se lasă întunericul.

Așa și mulți creștini, nici nu au simțit că este Dumnezeu, până ce nu s-a ridicat viforul acestui război; nici nu s-au gândit la Dumnezeu în vremea în care asupra lor lumina pacea și zâmbea fericirea. Dar când s-a pornit viforul războiului și, împreună cu acesta, s-a lăsat întunericul tuturor răutăților, atunci și-au adus aminte de Dumnezeu; nu numai atât, ci nici la celelalte lucruri nu se puteau gândi afară de Dumnezeu.

Ziua Domnului! Așa se numește în Sfânta Scriptură, ziua Domnului, ceea ce este pentru oameni noapte, noapte cumplită, întuneric cu fulgere, sânge și fum, frică și cutremur, sânge și groază, foc și măcel, gemăt și horcăit – acestea se numesc în Sfânta Carte a lui Dumnezeu Ziua Domnului. Vă întrebați, oare, cum așa? De ce acestea? Simplu, pentru că în astfel de împrejurări și din pricina unor astfel de împrejurări, oamenii răsfățați și neobrzățați ajung să înțeleagă pe deplin că Dumnezeu este tot, iar omul nimic. Îngâmfații se acoperă cu rușine, cei înfumurați își pleacă privirea spre pământ, bogătașii merg cu buzunarele întoarse pe dinafară, cârmuitorii doresc ca măcar vreun jandarm străin să intre în vorbă cu ei, ofițerii își alcătuiesc oaste din oameni sărmani, fără nici un subordonat, dar cu bătrâni fără de număr, preoții odinioară nepăsători plâng în fața bisericilor năruite, femeile odinioară mânioase, acum zdrențăroase și nespălate, gătesc coceni pentru prânz – și toți împre-

ună cugetă la măreția lui Dumnezeu și la nimicnicia oamenilor.

Iată de ce acea înfricoșată noapte se cheamă Ziua Domnului. Pentru că a venit rândul lui Dumnezeu să se arate. Câtă vreme a durat liniștea omului de zi cu zi, el nu își amintea de Dumnezeu, ba chiar se înălța mai presus de Dumnezeu și râdea de cei cucernici, îi batjocorea pe cei ce-l chemau să meargă în Biserică, la rugăciune. Dar când vine înfricoșata zi a Domnului, toți oamenii se întorc la

Dumnezeu, recunosc puterea lui Dumnezeu, se interesează de Biserică, îi cinstesc pe preoți, caută să citească sfintele cărți, suspină, se rușinează de trecutul lor, se căiesc de păcatele lor, fac milostenie săracilor, cercetează bolnavii, postesc, se împărtășesc – pentru că gândesc la apropierea morții lor și la acea lume unde altfel este Ziua Domnului, liniștită, luminoasă, plină de bucurie și veșnică.

PREȚUL OAMENILOR A CĂZUT SUB PREȚUL AURULUI

Și vor fi cei rămași, grăiește Domnul prin Prorocul Isaia, cinstiți mai vârtos decât aurul cel nelămurit, (...) și decât piatra Săffirului ^{Isaia 13:12} – cel mai frumos și mai de preț aur. Iată, fraților, pricina tuturor suferințelor pe care Dumnezeu le îngăduie în lume. Să facă pe om mai căutat și mai prețuit decât aurul.

Știți voi, fraților, de ce Dumnezeu cel ceresc a îngăduit în zilele noastre, pentru a doua oară, în toată lumea, acele chinuri ale războiului care se pot asemui doar chinurilor iadului? Pentru că prețul oamenilor a căzut sub prețul aurului. Iar asta se împotrivesc celor rânduite de Dumnezeu pentru om. Iar tot ce se împotrivesc rânduielii dumnezeiești trebuie să se destrame, să cadă, să moară, să piară.

Și în țara noastră începuse aurul să prețuiască mai mult decât omul. De aceea și țara noastră e lovită de cumplitul bici al războiului, bici împletit din toate răutățile și nenorocirile, asemenea unor șerpi de foc. Pentru a ne învăța să-l prețuim pe Dumnezeu mai mult decât pe om și pe om mai mult decât pe aur.

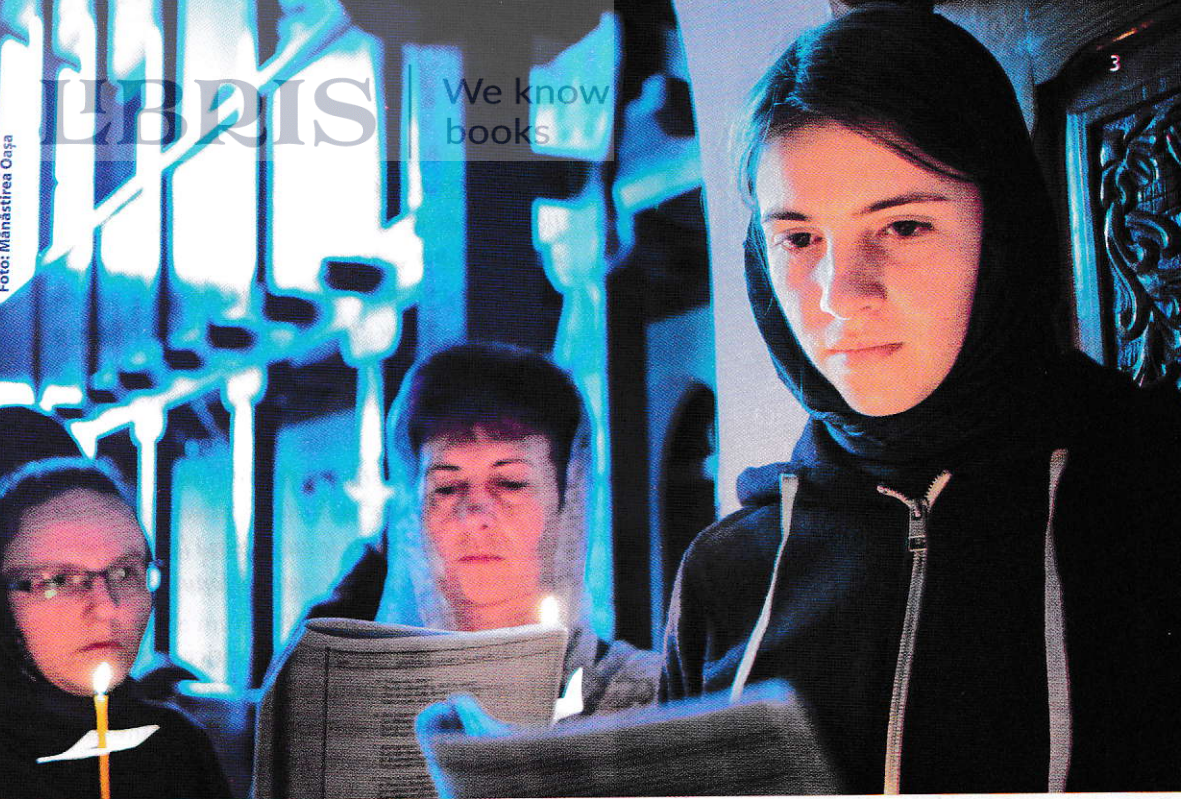
Când a fost întemeiată Serbia, oamenii mari locuiau în case mici. Când Serbia a fost înlocuită de Iugoslavia, oamenii mici locuiau în palate mari. Întreaga oaste a lui Karageorge, care a început Răscoala, ar fi putut încăpea în palatul unui aristocrat Iugoslav

din Belgrad. Poporul s-a împotrivit, dar treptat a urmat și el pilda boierilor săi, iubitori de aur și disprețuitori de oameni. Din pricina banilor, au fost uciși oameni, s-au ars case, s-au încheiat căsătorii pripite, s-au desfăcut căsătorii, s-au împărțit lucrurile comune, s-au înființat partide, s-au învrăjbit frați, s-a lepădat credința, s-au trădat cele sfinte, s-a vândut țara. Iată, fraților, de ce a trebuit să vină înfricoșata zi a Domnului și asupra noastră, și asupra voastră.

Iar acum, fericite de noi, dacă vom învăța să prețuim omul mai mult decât aurul, mai mult decât bogăția, mai mult decât slava, mai mult decât luna și stelele, mai mult decât toată lumea văzută, pe care Ziditorul a încredințat-o omului – atunci nu am suferit zadarnic. Atunci vom fi puternici, fericiți și vom trăi în pace și liniște, în dragoste și cinstire unii față de alții, slăvind pe Dumnezeu cel în Treime, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, în vecii vecilor. ■

Din Sfântul Nicolae Velimirovici, episcopul Ohridei și Jicei, „Prin fereastra temniței”, Ed. Predania, 2007

Traducere de Ionuț și Sladjana Gurgu

Între Cuvântul lui Dumnezeu și duhul lumii

Nici nu ne dăm seama cât de implicați, de dependenți suntem de epoca în care trăim. E ca și cum respirând o altă atmosferă ne transformăm într-un alt fel de oameni. Iar asta nu pentru că forma trupurilor noastre s-ar schimba, deși nici ea nu este cu totul ferită de acest impact, ci pentru că mintea, forma pe care o ia mintea, este cu totul alta. Mintea se contaminează cel mai ușor de duhurile străine, mai ales dacă stă în contact cu ele. Iar în vremea noastră chiar asta presupune întreaga mass-media, toate mijloacele de comunicare instantanee – a te uni, a te inspira, a fi simultan cu formele cele mai diferite și vătămătoare ale duhurilor din vremurile pe care le trăim.

– Nu se poate altfel, aud din toate părțile. Nu poți să mai trăiești ca în trecut când omenirea nu ajunsese la un asemenea progres. Nu poți să mai privești lucrurile cu atâta simplitate și ușurință.

– Da, le spun, dar nu vedeți că sunteți bolnavi? De ce nu vreți să vă schimbați felul de a trăi?

– Nu, nu se mai poate astăzi, ni se spune. Ne grăbim și avem atâtea de făcut. De asta, se scuză unii și alții, s-au făcut atâtea medicamente, vaccinuri, și s-a inventat medicina, trebuie să avem încredere în ele. Eu mi-am luat pastilele și mă simt mai bine.

– În fine, dar nici prea fericiți nu mai sunteți, că depresiile s-au înmulțit, adaug eu.

Acuma avem înlesniri foarte, foarte mari, dar bucuria aceea duhovnicească, adevărată, cum o aveam atuncea când eram săraci și prăpădiți, și cu greutate căpătam pâinea cea de toate zilele, acum bucuria aceea n-o avem. Dacă omul are toate înlesnirile și uită a se închina lui Dumnezeu, cum se închinau bătrânii, sigur că... omul singur se depărtează de Dumnezeu. Dumnezeu nu se îndepărtează niciodată de om. Dar dacă tu singur te depărtezi, de acum e primejdie mare. Înlesnirile astea te depărtează de darul Sfântului Duh. „Am cutare, am cutare, am cutare, toate înlesnirile”...

SFÂNTUL CUVIOS
DIONISIE DE LA COLCIU

– *Da, mi se zice, dar asta pentru că viața e foarte grea, nu mai sunt bani, că altfel nu ne-am mai certa între noi și am putea să ne distrăm și noi ca alții.*

– *Dar măcar copiilor nu le mai dați smart-phone-uri că nu știu să le folosească și devin dependenți de ele și nu mai pot fi atenți la școală și nici nu mai ascultă de nimeni, ba și mintea și-o strică.*

– *Așa e, mi se răspunde, au și ele efectele lor negative, dar sunt atât de folositoare și, pe de altă parte, toți copiii le au și, până la urmă nici nu pot să le spun că le iau telefonul, că-mi sar în cap și nu mai am liniște.*

Până la urmă, constăți că orice ai spune și ai face, cei mai mulți oameni au deja pregătită o scuză în favoarea vieții pe care o duc, a duhului lumii căruia își deschid aproape cu totul sufletul. Că doar avem atâtea avantaje, putem vedea țări străine, să ne facem și noi vacanțele ca străinii, putem să ne bucurăm de tot felul de lucruri și să fim astfel în rândul lumii civilizate.

ÎNLESNIRILE ȘI EGOISMUL VEACULUI AL OPTULEA

Înlesnirile, ne spunea Sfântul Dionisie de la Colciu, ele sunt cel mai mare dușman al omului de astăzi. Căci, ne repeta adesea, numai silitorii vor lua Împărăția Cerurilor. Dar cum să-l mai faci să înțeleagă asta pe omul de astăzi crescut în duhul eficienței, al rezultatelor rapide, eventual instantanee. El are întotdeauna o pastilă la dispoziție. Una pentru durerile de stomac, alta pentru durerile de cap și, desigur, o mulțime pentru a-i crește euforia sau pentru cine știe ce întristare îi umbrește sufletul. Cum să-i mai ceri efort și răbdare? Ce ar trebui să faci, pentru ca să înțeleagă că renunțând la orice asigurare îți pui viața în mâna Bunului Dumnezeu care te păzește prin Pronia Sa? Că în familie greutățile sunt bune și ele uneori te unesc mai mult cu

celălalt, mai cu seamă când faci răbdare și te smerești. Căci, iarăși, Părintele Dionisie de la Colciu ne învață că atunci când tu te smerești îi liniștește Dumnezeu nervii celuilalt.

Cum mai pot oare oamenii să realizeze că numai prin ascultare și tăierea vocii, vor putea face pace în sufletul lor și cu ceilalți? Vorbim tot în contextul în care Sfântul Dionisie de la Colciu, ne vorbea adesea de câte greutăți aveau parte în trecut, ce eforturi titanice trebuia să faci zilnic pentru a putea să-ți câștigi o bucată de pâine și o porție de fasole, care era aceeași de-a lungul anilor la mănăstirea Iviron unde munceau ca argați.

„Alte vremuri”, ni se va spune, iar asta chiar de oameni din Biserică, care ar merge să asculte cu plăcere un astfel de părinte. Și, totuși, Bătrânul Dionisie ne spunea luminat de Duhul Sfânt că și dacă vremurile ar fi altele, „veacul al optulea”, cum zicea el, noi să nu ne lăsăm duși de curent, să ne luptăm, căci putem să o facem dacă vrem. Putem să ne opunem păcatului, putem să ne biruim egoismul hrănit din abundență de „drepturile omului”, dar asta numai să vrem, insista sfântul, și Dumnezeu ne va ajuta.

E vremea în care trebuie să ne sculăm noaptea la rugăciune, zicea Părintele, să ne rugăm ca să avem îndrăzneală la Dumnezeu și nădejde. El se ruga neîncetat, și nu ne zicea nimic din ceea ce nu am putea noi face astăzi. Dar cu amară durere tot el zicea că puțin înțeleg și că așa este omenirea „veacului al optulea”, cu înlesnirile și egoismul.

Oamenii au ochi și urechi, dar parcă nu mai aud și nu mai văd decât ceea ce li se spune prin mass-media. Când de acolo se sugerează că viața le e în primejdie, majoritatea ascultă și urmează indicațiile puternicilor zilei, chiar dacă sfinții Bisericii sau duhovnicii lor le spun altceva. Una e credința, spun ei, și alta e știința. Și ca una care e dovedită, știința trebuie urmată ca să te salvezi, e una din pre-

concepțiile pe care duhul lumii le-a cultivat-o celor care se înfruptă din toate drepturile, din belșugul și plăcerile abundente ale vremurilor noastre. Și până la urmă, chiar dacă mai ajungem și la Biserică, asta se întâmplă doar câteva ore pe săptămână, în rest viața noastră este dusă în același duh al lumii, ca și cei care nu au nici o treabă cu Biserica.

„LUAȚI JUGUL MEU!”

Poate că acesta este și motivul pentru care mulți părăsesc Biserica. Nu simt nici un folos din a fi în Biserică, dar aceasta, pentru că nici nu sunt cu adevărat ai Bisericii, ai lui Hristos, Care spune că nu vor intra în Împărăția lui Dumnezeu cei care spun „Doamne, Doamne”, ci cei care fac voia Tatălui Meu. Dar ce te faci când voia Tatălui e complet contrară vocii lumii în care vrem să ne asimilăm, să fim agreați, acceptați și să beneficiem ca atare de toate avantajele ei. Ce te faci când Hristos ne spune că „Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” Cf. Matei 16:24-26, iar ție ți-este greu să crești și doar un copil, la ceilalți renunțând chiar din pânțele mamei lor. Cum poți citi cuvântul Evangheliei care spune „Intrați pe poarta cea strâmtă!, căci strâmtă este poarta și îngustă este calea care duce la viață și puțini sunt care o află” Matei 7: 13-14, când nu știi unde să-ți mai cumperi bilet de avion, către Maldive, Dubai sau Tailanda sau nu mai știi cum să câștigi timp pentru a-l petrece pe *Facebook*, *TikTok* sau alte rețele de socializare?

Fără să vrem, din păcate, astăzi suntem mai departe de cuvântul Evangheliei decât oamenii din trecut, a căror viață nu era deloc ușoară, când nu aveau uneori nici ce mânca, când molimele băteau la ușă ca și invaziile barbarilor, când greutățile zilei te făceau să muncești de dimineață și până noaptea pentru o bucată de pâine pe care să o poți pune pe masa copiilor.

Foto: Mănăstirea Oașa

Asta nu înseamnă că greutățile sunt condiții *sine qua non* ale mântuirii, dar oamenii prin aceste feluri de necazuri își ridicau mult mai des și cu mult mai multă durere și nădejde ochii către cer. Acum, însă, cu toate plăcerile, cu confortul, ofertele și asigurările pe care ni le face societatea de consum, ne este tot mai greu să ne punem toată încrederea și viața în Hristos. Mulți cred că merge și așa, cu un fel de jumătăți de măsură, deși Domnul Însuși ne spune că nu se poate și cu Dumnezeu și cu Mamona sau potrivit apostolului: „Și ce învoire este între Hristos și Veliar sau ce parte are un credincios cu un necredincios?” 2 Corinteni 6:15.

Iar necazurile nu întârzie să se arate. Aproape că nu mai găsești oameni bucurători și fericiți, oameni cu pace în familie și cu sentimentul că sunt mulțumiți de viața lor. Divorțurile fac ravagii. La fel, ai senzația că toată lumea e bolnavă. Iar tinerii sunt cei mai triști, iar as-

ta pentru că experimentează mai mult decât adulții toate nebuniile culturii morții, mai ales lumea din spatele ecranelor.

Așadar, paradoxal, dar în același timp logic, după logica Sfinților Părinți, căutând plăcerea, înlesnirile și distracția, oamenii zilelor noastre nu se mai pot bucura nici măcar cum se bucurau cei de odinioară de viața aceasta, care trece parcă din ce în ce mai repede și cu perspective tot mai triste. Nu o fi și acesta un semn al faptului că odată cu îndepărtarea omului de Dumnezeu și istoria lumii în care trăim pare să se scurteze apropiindu-se asimptotic de sfârșit.

Nu ne plângem observând toate acestea, ci cu durere ne gândim că, dacă măcar noi care îl căutăm pe Dumnezeu, am înțelege că într-adevăr singura cale este cea a crucii, lumea din jurul nostru ar putea fi mai frumoasă. Că doar nu o dată, ci de zeci de ori, l-am auzit chiar noi pe Sfântul Dionisie de la Colciu, care ne tot repeta cuvântul Mântuitorului care spune: „Luați jugul Meu asupra voastră și învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre. Căci jugul Meu e bun și povara Mea este ușoară” Matei 11:20-30.

Dar câți mai vor să înțeleagă acest lucru în zilele noastre?! ■

Starețul Teodosie Soroceanu, un apostol al dragostei dintre frați

„Deci cum îl vom cinsti pe Sfântul Ioan Teologul? Nu vom putea în alt chip, decât dacă vom urma vieții sale, adică: prieten iubit lui Hristos a fost el? Să ne silim și noi pentru dragostea învățătorului nostru, a-i urma într-acest fel de iubire, împăcându-ne mai întâi cu Dumnezeu prin adevărată pocăință, abătându-ne de la învechitele și multele noastre păcate, fugind de viața cea desfrânată, arătând totdeauna vrăjmășie neîmpăcată asupra diavolului și dragoste nemărginită către Dumnezeu și către aproapele. Feciorelnic a fost purtătorul numelui praznicului de astăzi? Să cinstim dar fecioria, urmând curățeniei vieții sale. Iubitor de curăție și întreg-înțelept a fost? Să omorâm și noi poftele trupului care se împotrivesc curăției, prin post și înfrânare, să curățim și să spălăm vasul conștiinței noastre, cu lacrimile adevăratei căințe, cu înfrângerea și zdrobirea inimii. Căci cu unele ca acestea vom aduce mai multă cinste și laudă praznicului obștescului nostru dascăl, decât toate tămâierile bine miroitoare și decât orice altă jertfă materială. Acela cinstește pre Teologul, care are inimă îndurătoare și milosârdă ca acest Teolog”.¹

Aceste cuvinte preafrumoase însoțite de alte laude și cântări duhovnicești erau închinare Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan la pomenirea sa de peste an în comunitatea fraților români din Provata, care îl aveau ca ocrotitor. Și astăzi vom aduce în atenția cititorilor pe Arhimandritul Teodosie Soroceanu, fost stareț al acestei Chilii, care cu adevărat s-a sărguit să îl cinstească pe sfântul cu viața sa cea sporită în virtuți, și mai ales cu cea a dragostei de frați.

Istoria Chiliei Cucuvino din Provata începe înainte de Marea Schismă, când la Athos încă exista o mănăstire a latinilor. Scrierile vechi precizează că aici a fost o școală de teologie care a fost distrusă pe timpul prigoanei stărnite de Patriarhul Ioan Vekkos. Mai târziu, „niște români macedoneni din Thessalia, venind în Sfântul Munte pentru a îmbrățișa viața monahală, au cumpărat această proprietate, cu ruinele fostei școli, și au construit

din nou o bisericuță și câteva clădiri pentru adăpostul lor. Bisericii i-a fost pus ocrotitorul Sfântul Ioan Theologul, pe care îl avusese și școala, iar Chiliei i s-a dat numele de «Cucuvino», în amintirea patriei lor natale».²

Locul a căpătat o nouă înfățișare și suflare de viață în 1868, odată cu venirea din Basarabia a trei frați după trup: Ștefan, Iordache și Costache, dimpreună cu tânărul lor nepot, Teodor Soroceanu. La scurt timp, aceștia îmbracă chipul monahicesc luând numele Ghervasie, Sava și Calinic, iar nepotul Teodosie. Vechile clădiri și bisericuța, deși supuse încercărilor de reparație, nu mai dădeau dovadă de rezistența necesară, astfel încât, ieromonahul Teodosie, care a preluat stăreția în anul 1881, a ridicat din temelie alte corpuri de case dimpreună cu biserica, pe un teren apropiat. Această acțiune a implicat multă osteneală și mari cheltuieli. Pe când se construia biserica, Starețul Teodosie se ostenea cot la cot cu frații, dar schela de sus pe care se afla a cedat și a căzut într-o prăpastie. A fost izbăvit în chip minunat de Pronia cerească, căci numai hainele i-au fost sfâșiate, iar el a rămas teafăr.

Comunitatea din Provata deținea peste 30 de hectare de pământ cultivabil, pe care părinții le-au folosit să planteze măslini, vie, aluni, pomi fructiferi și zarzavaturi, pentru nevoile obștești. De asemenea, se bucura și de o bibliotecă generoasă, cu un număr de peste „2.000 de cărți, o parte cumpărate și o parte donate de Academia Română din București, precum și de către alți binevoitori compatrioți români”.³

Dar să ne întoarcem la părintele Teodosie despre care ne este cuvântul, stareț vrednic și povățuitor ales de suflete, în jurul căruia s-a strâns cea mai numeroasă comunitate de chilioți români. Fiind el afierosit din fragedă vârstă vieții monahale, de când avea doar 14 ani, cu adevărat a urmat Teologului în dragos-

tea de Dumnezeu, în feciorie și în dragostea de curăție. Și mult a dorit Starețul Teodosie să-i vadă pe frații români din Sfântul Munte uniți între ei cu legătura curată a dragostei, întru care nu este vicieșug; și mult a luptat împotriva pizmei, alungătoarea înțelegerii. Din acest motiv, ca întemeietorii de obști de odinioară, s-a ostenit să lase rânduieli, așezăminte și povețe scrise, spre folosul celor care se vor aduna împreună, îndeosebi în lăcașul ridicat cu multe sudorile sale.

În anul 1911, cu învoirea Guvernului Român și cu binecuvântarea Sfintei Mitropolii de la Iași, Starețul Teodosie întemeia un metoc la Vlădiceni, pentru nevoile de întreținere a comunității sale din Athos. Șapte ani mai târziu, aici avea să se pristăvească, pecetluind nevoința sa duhovnicească cu sfârșit mucenicesc:

„În anul 1918 în ziua de 10 Mai, Schitul Vlădiceni a fost însă distrus până în temelii, de groaznica explozie a depozitului de muniții de la Socola. Sub dărâmături și-au găsit o moarte cumplită starețul Soroceanu, 6 călugări, 4 preoți, 3 doamne și un avocat. Au fost surprinși pe când stăteau la masă în sala de recepție a schitului. Încă un sfert de ceas întârziere, și Chiriariul Moldovei, care pornise spre schit pentru a lua parte la agapă, ar fi căzut victimă groaznicii explozii. La fel și părintele Epifanie, actualul stareț, care plecase în oraș cu 10 minute înainte de explozie, pentru a cumpăra merinde. Părintele Gheorghiu, călugăr în sobor, ne declară că în momentul când s-a produs explozia, s-a băgat repede în fântâna schitului și astfel a stat patru ceasuri până când s-a potolit prăpădul. Când a ieșit din puț, lăcașul nu mai exista. Totul era una cu pământul.”⁴

Astăzi, Chilia Sfântului Ioan Teologul din Provata nu mai este locuită de frați români, dar mesajul epistolei sale răzbate până în timpurile noastre, atât pentru clerici, cât

și pentru mireni, drept pentru care vom reda câteva fragmente:

„Iubiții noștri frați,

Dacă ne întoarcem însă privirile către noi, găsim aproape peste tot locul, numai lucruri potrivnice cu dragostea. Mi se umple inima de durere și mă rușinez când spun aceasta, dar datorită mă silește. Nădăduiesc că prin recunoașterea răului prin noi înșine vom izbuti a ne scăpa de iudaicescul păcat al „zavistiei” și de toate urmările ei. Greu... și nu pot pricepe cum nu vrem să înțelegem relele acestui păcat, căci cel mai scurt și cel mai adevărat tablou între dragoste și zavistie se cuprinde în: totul bun și nimic bun. Iată pentru ce frații asemenea nouă, dar de altă naționalitate, au tot ceea ce le trebuie, și iată pentru ce noi n-avem aproape nimic. Din această pricină suferim atâtea necazuri și lipsuri aici pe pământ, și vom suferi așijderea și sus în Cer, dacă nu ne vom îndrepta de păcatul acesta greu și dacă cu un ceas mai înainte nu ne vom lua calea dragostei. Să ne reculegem dar, să ieșim din toropeala în care se pare că am căzut și să ne privim unii pe alții ca adevărați frați în Domnul și nu ca vrăjmași.

Cât este de frumoasă și veselitoare dragostea!... În ea stă toată Scriptura, toată chemarea și fericirea noastră și totuși nu o urmă! La noi nu are loc dragostea! La noi are loc zavistia, neunirea și altele! Dar de ce oare? Iată o întrebare la care cu greu se poate răspunde. De ce nu ne unim, când vorbim aceeași limbă și când în venele noastre clocotește același sânge de viță împărătească? De ce ne zavistuim când înaintea vreunii din noi? Iată atâtea întrebări pe care fiecare dintre noi ar trebui să și le pună și din care scoțând ce este bun și folositor pentru Biserica Românească și pentru noi servitorii ei, să caute a se îndepărta de zavistie și a se apropia mai mult de dragoste.